CASA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea — 16 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } — 16 Pagini — Nr. 92 Duminica 3 Aprilie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Politica noastră externă

Declarațiunea noului guvern conține în partea ei finală indicațiuni limpezi cu privire la programul nostru de politică externă. Isvorâtă din comandamentele noastre naționale permanente, politica externă a României are ca obiective menținerea păcii și apărarea teritoriului național în hotarele sale definitive. „Pusă sub suprema garanție a Suveranului, ea se întemeiază pe alianțele și amiciția noastre tradiționale și pe relațiuni prietenești cu toate statele, fără excepțiune, și în special cu vecinii noștri".

Pe cât de concisă în termenii ei, această declarațiune este pe atât de cuprinzătoare în fondul ei. Ea este pe linia intereselor noastre naționale și are asentimentul țării.

Schimbările adânci produse în ultimele săptămâni, în echilibrul teritorial, politic și moral al Europei dunărene, făceau necesare preciziuni autorizate: declarațiunea guvernului vine la timp și împlinește o lipsă.

Situația internațională a tuturor statelor este astăzi deosebit de grea și niciodată oamenii politici, cari au misiunea de a conduce acțiunea diplomatică a țărilor lor, n'au avut răspunderi mai apăsătoare ca astăzi. România nu face nici ea excepție de la această constatare de evidență. Dar dacă această situație trebue să impună înțelepciune și prevedere, ea nu trebue să inspire îngrijorare, nici hotărîri pripite. Situația României nu este grea de astăzi. E grea de șaisprezece secole. Valea Dunării a fost drumul imigrațiunilor popoarelor și bariera Carpaților n'a oprit nici invaziunile din Asia, nici poftele de cucerire din Europa. Dar România, așezată la răspântia imperiilor dispărute, a văzut, rând pe rând, intrând în umbra istoriei pe împărații bizantini și pe sultani, pe Romanovi și pe Habsburgi. Un instinct adânc de neam, care vrea să-și împlinească destinul istoric, ne-a călăuzit în trecut. El trebue să ne conducă și în viitor.

Când așează menținerea păcii și apărarea frontierelor printre comandamentele permanente ale politicii românești, recenta declarație ministerială nu face decât să urmeze firul istoriei noastre. Precizând caracterul definitiv al hotarelor noastre, ea este în concordanță cu voința întregului nostru popor opus oricărei încercări de revizuire. In fine, afirmația că politica noastră externă se întemeiază pe alianțele și amiciția tradiționale este expresia bunului simț, care caută chezășiile acolo unde le poate găsi, precum constatarea necesității de a întreține raporturi de prietenie cu toate statele și în special cu vecinii este dovada voinței noastre de pace constructivă.

Unitate de comandă, de control și de executare

OXO

Programul și metodele de lucru ale noului guvern

Prin mesajul adresat țării, noul guvern se intitulează din capul locului „cabinet de muncă constructivă", după care urmează schițarea programului de desfășurare a acestei munci, în cadrul legal stabilit de noua Constituție.

In acest program întâlnim vechi formulări prezentate și de alte guverne, dar rămase până azi simple enunțări, cum ar fi: reforma aparatului de stat, prin raționalizarea și simplificarea serviciilor; o nouă așezare a administrației locale, prin introducerea spiritului gospodăresc și preocuparea de interesul obștesc, odată cu aplicarea severă a responsabilității conducătorilor; ridicarea și organizarea vieții satelor și rezolvarea problemelor muncitorești, cu preocuparea de a continua sforțările pentru afirmarea primatului românesc.

Dar întâlnim în acest program și câteva reforme noui, care merită să fie subliniate.

Intâi, organizarea unui control permanent al gestiunilor publice — anunțat de altfel de d. ministru de finanțe odată cu prezentarea bugetului—creindu-se un for suprem de control, cu dreptul de-a aplica și sancțiuni și care va funcționa independent de Inalta curte de conturi.

Colaborând de aproape cu ministrul de finanțe în exercitarea controlului de gestiune asupra tuturor ministerelor, direcțiilor speciale, administrațiilor autonome, cum și asupra oricăror altor autorități centrale sau locale, noul for suprem va ajuta, desigur, la reintronarea simțământului de onestitate și cruțare în rândurile celor însărcinați cu mânuirea banului public și va constitui o frână preventivă în calea înclinărilor spre risipă sau angajeri neregulate de cheltueli constatate de atâtea ori la șefii de departamente și de alte administrații publice.

Orice măsură și orice instrument nou menite să întărească unitatea exercitării controlului și autoritatea ministrului de finanțe, primul răspunzător de executarea corectă a bugetului și de starea finanțelor publice, sunt bine venite, deși ele îmbracă oarecum aspectul dictaturii financiare. De îndată ce, însă, metodele întrebuințate vor răspunde așteptărilor, prin chiar aceasta legitimitatea lor va fi dela sine recunoscută.

Și tot nevoia concentrării sforțărilor și a realizării unității de comandă a determinat pe noui guvernanți să urmărească și în sectorul economic această concentrare, încredințând în mâinile noului titular al ministerului de industrie și comerț principalele probleme ale economiei naționale. Dubla sa calitate de ministru al industriei și comerțului și de guvernator al Băncii Naționale, amintind precedentul creiat în persoana d-lui Schacht, în Germania, care cumula până mai deunăzi calitatea de guvernator al Băncii Reichului cu aceea de ministru al economiei naționale, e de natură să înlăture tendințele divergente ce au turburat multă vreme colaborarea dintre cele două organe pe tărâmul politicei economice.

Cu o condiție: ca noua colaborare să nu însemne subordonarea intereselor generale ale economiei naționale intereselor restrânse ale institutului de emisiune, ci să însemne, mai ales, o stimulare de tot momentul a factorilor economici, de căror activitate atârnă toată propășirea țării și însuși bunul mers al Statului.

Dar în programul noului guvern mai găsim o inovație: introducerea planificării, ca metodă de lucru, pentruca sforțările să nu fie disparate și să dea maximum de randament.

E vorba adică, să se întocmească un plan, în care să se înscrie, într'o ordine de urgență bine chibzuită, problemele mari la ordinea zilei, în legătură cu înzestrarea armatei, încurajarea agriculturii, refacerea căilor de comunicație și îngrijirea sănătății publice.

Planul de lucrări în direcțiile enunțate va fi elaborat de un consiliu economic superior, recrutat din specialiști, iar executarea lui se va eșalona pe o perioadă de mai mulți ani.

Este metoda, la care au recurs și alte state, unele cu mai mult, altele cu mai puțin succes, totul fiind în funcție de dozarea programului de realizări în raport cu posibilitățile practice de care dispuneau, și, mai presus de toate, de calitatea oamenilor însărcinați cu executarea, de competința lor, de elanul și încrederea în sfințenia operei săvârșite.

H. I.

Membrii noului guvern

Membrii noului guvern, având în mijlocul lor pe I. P. S. Patriarh, dr. Miron Cristea, președintele consiliului, după tedeumul de Joi dela patriarhie.

S'au ciocnit două avioane militare engleze

Londra, 31 (Rador). — Azi dimineață, două avioane de bombardament s'au ciocnit în aer deasupra aerodromului dela Scampton, lângă Lincoln.

Ambele avioane s'au prăbușit în flăcări, acoperind pe membrii echipagiului sub sfărâmături.

Cei doi piloți și observatorii lor au fost omoriți pe loc.

A explodat un tren cu muniții în Ucraina Sovietică

200 morți și 150 grav răniți

Serviciul special al „Universului"

Varșovia, 31 (Radio-Central). — In stația Konotope, în Ucraina sovietică, s'a produs o groaznică nenorocire de cale ferată.

Din știrile sosite până acum, mai multe vagoane cu muniții ale unui tren militar au explodat, din cauza neglijenței unui soldat.

22 vagoane au fost distruse, 200 soldați au fost uciși iar 150 grav răniți. Lina ferată a fost distrusă pe o porțiune de 250 metri.

A nins pe întreaga Coastă de Argint

Balcic, 30 Martie

După timpul cald de primăvară, de vreo două zile temperatura a scăzut brusc.

Astă noapte a început chiar să ningă.

Zăpada a acoperit pământul cu un strat gros de câțiva centimetri.

In urma frigului care s'a lăsat, recolta migdalului, caisului și a zarzărului este complet compromisă.

Dacă după zăpadă va veni vreun îngheț vor suferi și zarzavaturile.

IN REGIUNEA TURTUCAIA

Turtucaia, 30 Martie

După o ploae de o zi și o noapte, pământul s'a acoperit cu un strat de zăpadă ca în toiul iernii.

Zăpada a căzut în tot cursul nopții de 29 Martie a. c., pricinuind mari pagube pomilor cari erau în floare.

De altfel răul făcut pomilor, a venit și dela bruma groasă ce a căzut în noaptea de 28 Martie c.

Berzele cari veniseră și se așezaseră pe cuiburi au fost surprinse de neașteptata revenire a iernii. Formând cârduri ele au plecat luând o direcție neprecisă.

Odată cu căderea zăpezii, s'a lăsat și un frig simțit.

*

Vatra Dornei, 30 Martie

De câteva zile a scăzut brusc temperatura și ninge abundent. Gerul e, mai ales noaptea, puternic, ajungând până la 15 gr. minus.

OXO

Atentat neisbutit

contra primului ministru al Transjordaniei

Amman, 31 (Rador). — Mai mulți necunoscuți au aruncat astănoapte o bombă la locuința lui Ibrahim Pașa, președintele consiliului de miniștri al Transjordaniei.

Explozia a provocat ușoare stricăciuni.

Agresorii au fugit.

A dispărut alt hidroavion american

Honolulu, 31 (Rador). — Un al doilea hidroavion participând la manevrele navale ale Statelor Unite în oceanul Pacific a dispărut.

Nu se știe câte persoane se găseau pe bord.

Funcționarii biroului de marină refuză să dea amănunte.

*

Honolulu, 31 (Rador). — Pare tot mai sigur că hidravionul american, care a dispărut în cursul manevrelor, este definitiv pierdut împreună cu echipajul său compus din cinci oameni.

Cercetările continuă de către 65 vase de război și 240 avioane.

Primul interview acordat de d. Milan Hodza după Anschluss

OXO

Președintele consiliului cehoslovac expune politica sa

de JULES SAUERWEIN

D. Milan Hodza, președintele consiliului cehoslovac, este probabil omul care are azi cea mai grea răspundere.

De ingeniozitatea sa, de fermitatea sa depinde orientarea unui conflict care poate da foc Europei, și când ne gândim la rolul pe care Franța l-ar juca în acest conflict, vom înțelege cu ce atenție pasionată, cu cât scrupul minuțios am ascultat și notat declarațiile d-lui

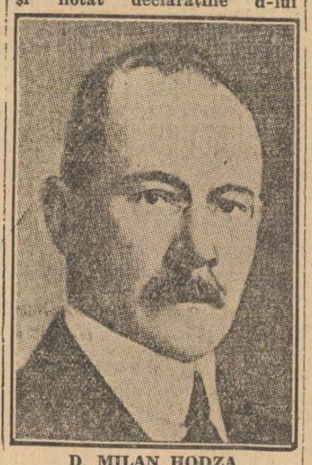

D. MILAN HODZA

Hodza care a binevoit să-mi consacre o oră în mijlocul ocupațiilor sale grave și multiple. D. Hodza, de îndată ce vorbește, are darul de a inspira încredere pentrucă în fiecare cuvânt al său bine cântărit, se simte o lungă chibzuială lăuntrică, un studiu obiectiv care i-a permis să se ridice deasupra patimilor momentului de față.

In vreme ce într'o franțuzească lentă, dar impecabilă îmi expune vederile sale, văd la dreapta mea, singurul ornament modern al acestui minunat salon din veacul al 18-lea: o pictură înfățișând pe Masarik; evoc chipul meditativ și înțelept așa cum l-am văzut prima oară când, la începutul lui 1916, mi-a acordat primul interview asupra liberării cehilor. Mi s'a părut că chipul fostului președinte prezida la convorbirea noastră.

D. Hodza pe care pătrunderea președintelui Beneș l-a chemat la putere, este mândru de stăpânirea pe care națiunea cehă a exercitat asupra nervilor săi în cursul acestor zile tragice.

Sunt doi ani, mi-a spus d-sa, decând durează criza care a ajuns acum la punctul culminant. Liniștea noastră se datorește unei conștiințe liniștite și unei dorinți adânci de a rezolva problemele care ne sunt impuse de însăși conștiința statului nostru. Lucrăm să găsim un modus vivendi cu mult preferabil vicisitudinilor unei crize permanente. Vcim, și după mine, putem reglementa chestiunea sudeților și sforțarea noastră sinceră, începută încă din 1918 ne-o garantează.

D. Hodza își dă seama că între germanii guvernamentali și marele partid al sudeților, există un fel de emulație și de supra licitație în revendicările care au îngreunat problemele, dar nu s'au descurajat și, cu toată exagerarea unor anumite cereri, a pus la punct un întreg plan legislativ și administrativ, constituind un adevărat statut al minorităților țării.

— „Lucrările noastre pregătitoare, îmi spune d-sa, au fost lungi pentru ca măsurile pe cari trebuie să le luăm sunt foarte complexe. Am stabilit dreptul tuturor minorităților la participarea proporțională în domeniul administrației publice. Legislația noastră, dă cea mai mare bază pentru înfăptuirea acestei propuneri. Am publicat un regulament privind numirea supușilor de rasă germană în posturile administrative pentru că avem și așa destulă experiență în ce privește participarea minorităților în administrația departamentelor, comunelor și provinciilor. Am făgăduit-o la 18 Februarie 1937. Nu-i deloc surprinzător că ne-a trebuit un an ca să punem la punct procedura. Regulamentarea aceasta a fost executată repede și stabilește procentul echitabil între funcționarii de stat germani și ceilalți. In domeniul cultural existența unei Universități germane la Praga și la Brno — toate aceste instituții sunt subvenționate de stat — existența unui teatru german la Praga, deasemenea subvenționat de stat, și orice învățământ primar sau secundar german arată cât de mult respectă republica noastră interesele culturale ale minorităților. Amestecul direct al minorităților în administrația afacerilor lor culturale este asigurată de constituție și, în principiu, de organizația însăși a puterilor țării noastre. Urmăm pe această cale ținând seama de dorințele și nevoile minorităților noastre.

„Al doilea punct, este că în cadrul constituției democratice și liberale, putem asigura această administrație bazată pe principiul unui fel de „local government" și să satisfacem aspirațiile sudeților în măsura în care ele sunt legitime.

„In al treilea rând, vom unifica și codifica într'un câtva toate dispozițiile ce privesc minoritățile, salvgardarea culturei lor, întrebuințarea limbilor, libertatea lor școlară, într'un cuvânt tot ce le garantează egalitatea drepturilor în spiritul obligațiilor la cari am subscris în 1919 prin Tratatul dela St. Germain.

E de ajuns să asculte cineva pe d. Hodza spre a-și da seama, că în nici una din declarațiile sale nu e nimic care să întreacă realitatea, adică deciziile care au și fost luate și sunt gata să fie puse în practică. Dar, ași voi acum să cunosc gândul care-l călăuzește. D-sa mi-l expune în câteva cuvinte cu o perfectă dreptate.

— Cu prilejul celei de-a douăzecea aniversare a formării armatei noastre în Franța, la 18 Decembrie anul trecut în pre-

(Continuare în pag. 2-a)

P. S. Sa Nicolae Colan, noul ministru al educației naționale și ad-interim la culte (x) și pr. Nae Popescu, subsecretar de stat la culte (xx). La mijloc, P. S. arh. Veniamin Pocitan, vicarul mitropoliei.

Vis, armonie, muncă

de I. VION

Din primele zile ale ritmului nou, Viena, după instalarea orânduirilor germane, a rămas aceiaș pentru ochiul călătorului grăbit care n'are prilejul să cunoască frământările în adâncul lor.

Dacă pentru autohtonii legați de munca lor cotidiană, de posibilitățile lor de câștig, atenți la legiuirile noui cari aduc prefaceri simțitoare în felul lor de viață, zilele cari vin sunt formate din îngrijorarea necunoscutului, pentru turiști imensele grădini înflorite de primăvara timpurie își mențin aceiaș farmec, aceiaș încântare pe care o prezintă monumentele, muzeele și acel ceva nedeslușit care dădea Vienei caracterul ei aparte, un „specific vienez".

Viața va evolua, desigur, ducând cu sine atmosfera de vis, de armonie, de artistică absență în fața pământeștilor preocupări, de acea intraductibilă „nonchalance" a vienezilor ce s'au izbit de mult și se vor mai izbi de cruntele necesități ale luptei pentru existență.

Făceam mai de mult comparația între viața veselă, nepăsătoare, zgomotoasă din Neapole de altă dată și sărguința metodică, sobrietatea și seriozitatea traiului napolitan de azi.

Acelaș soare încălzește deopotrivă anii și aceleaș valuri mărunte se sparg în golful ce se întinde la poalele Vezuviului.

Pretutindeni aceiaș bogată vegetație, aceiaș abundență de flori multicolore, aceleaș grădini de lămâi și portocale mici ca mandarinele...

Dar seara tumultul portului amuțește de vreme și mandolinele nu-și mai prelungesc toată noaptea acordurile la „Zi Tereza" în fața hotelului Santa Lucia.

Nu mai e râsul de altă dată, dar nici oameni desculți nu se mai văd; nu mai sunt permanente cântece nocturne, dar nu se mai văd oameni întinzând mâna să capete o monedă zvârlită de generozitatea trecătorilor...

Este viața mai aspră astăzi pretutindeni? Sunt condițiile de trai mai grele, ori oamenii și-au creiat necesități noui și surplusul de muncă efectivă, creatoare a gonit clipele risipite în visarea armonioasă pe care o dau numai cântecul și gluma?

Cultul pe care îl are față de muzică Viena, unde în fiecare colț e o statue, un muzeu, o casă ce evocă pe Beethoven, pe Mozart, pe Gluck, pe Brahms, ori pe Strauss, te face să te întrebi: ce s'a schimbat de atunci până acum, pentru ca să predomine simfonia muncii și wagnerianul tumult al zăngănitului de arme?

Casa lui Johan Strauss

Traiul nu era mai comod, munca era mai penibilă înainte de crearea și progresul mașinismului, mai aspre și mai tiranice erau raporturile dintre imensa gloată a condușilor și numărul restrâns al conducătorilor; aceiaș izbitor contrast era și atunci și va dăinui în veacuri între bogăția câtorva și sărăcia a mai tuturora....

Respirau înaintașii un aer mai liber, înainte de a veni gândul consultărilor populare prin vot ori prin plebiscit? Bernard Shaw spune că nu suntem și nu vom fi niciodată liberi și cu cât mai accentuate vor fi etapele civilizației, cu atât mai puține libertăți în mișcare vor avea oamenii.

Bustul lui BRAHMS

Dar genialul irlandez este un umorist înăcrit, or poate nu s'a gândit la toate interpretările pe cari le poate avea paradoxala sa cugetare despre libertate, despre libertatea pe care poți s'o pierzi ori când, pentru o vorbă, pentru o șoaptă, pentru o părere, rostite ori nu, în imperiile unde un om cugetă și hotărăște pentru toți.

Această temere permanentă omoară avântul, umbrește armoniile, înlătură cântul, ucide spontaneitățile inspirației, mai mult decât toate grijile cari apasă și vor apăsa mereu pe umerii trudnicelor vietăți omenești, ale bătrânului pământ.